

**ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Příhody a soudců JUDr. Michala Mazance a Mgr. Jana Passera v právní věci žalobců: a) M. N., b) M. N., oba zastoupení JUDr. Alešem Pillerem, advokátem se sídlem v Brně, Dominikánské nám. 4/5, proti žalovanému Krajskému úřadu Jihomoravského kraje, se sídlem v Brně, Žerotínovo nám. 3/5, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 6. 2003, čj. JMK 14006/2003 OÚPSŘ, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 23. 8. 2005, čj. 30 Ca 267/2003 – 47,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 23. 8. 2005, čj. 30 Ca 267/2003 - 47 se zrušuje a věc se vrací tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím Obecního úřadu Střelice jako stavebního úřadu ze dne 10. 3. 2003, čj. St-1112/2002 Char, bylo s poukazem na § 66 zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (dále též „stavební zákon“) vysloveno, že se povoluje „stavba – změna dokončení stavby RD Ve D. 167/2 ve S. na pozemku parc. č. 1493 v k. ú. S. u B. a objektu na pozemku 1492/1, 1492/2 kat. území S. u B.. Zároveň bylo rozhodnuto o povolení výjimky dle § 138a stavebního zákona a podle § 50 odst. 8 vyhlášky č. 137/98 Sb. z ustanovení § 17 odst. 5 vyhlášky č. 137/98 Sb.

Na základě odvolání žalobců bylo rozhodnutím Krajského úřadu Jihomoravského kraje, odboru územního plánování a stavebního řádu ze dne 25. 6. 2003, čj. JMK 14006/2003 OÚ PSŘ citované rozhodnutí správního orgánu částečně změněno (tak jak je podrobněji uvedeno pod body 1 až 3 výroku tohoto rozhodnutí) s tím, že v ostatních částech zůstává rozhodnutí ze dne 10. 3. 2003 beze změn.

Žalobou podanou u Krajského soudu v Brně se žalobci domáhali zrušení tohoto rozhodnutí žalovaného a navrhli, aby bylo zrušeno i uvedené rozhodnutí Obecního úřadu ve Střelících. Žalobci spatřují nezákonnost rozhodnutí žalovaného v tom, že fakticky potvrdil rozhodnutí stavebního úřadu a nechal bez povšimnutí skutečnost, že došlo k povolení stavby, aniž by stavebníci doložili vlastnická práva k domu bez č. p. na p. č. 1492/1 a 1492/2. Žalovaný se především neměl spokojit s označením „objekt“ na pozemku p. č. 1492/1 a 1492/2, neb stavební zákon tento termín nezná. Aby mohl stavební úřad vydat stavební povolení na opravu domu na výše uvedených parcelách, musel by tento dům mít číslo popisné a musel by být zapsán v katastru nemovitostí. Nelze tedy podle žalobců povolit „opravu,“ nýbrž musí být vydáno stavební povolení na výstavbu rodinného domu. Stavebníci podle nich prokázali, že vlastní pozemky, které jsou označeny jako zastavěná plocha a nádvoří, způsob využití „zbořeniště,“ ale žádným způsobem nedoložili, že nabyli vlastnická práva k domu (ve stavebním povolení označeném jako objekt) na p. č. 1492/1 a 1492/2. Navrhli tedy, aby soud rozhodnutí Krajského úřadu Jihomoravského kraje zrušil a vrátil k novému řízení, kde bude doplněno dokazování k prokázání vlastnického práva stavebníků k domu na p. č. 1492/1 a 1492/2.

V podání ze dne 13. 10. 2003 žalobci doplnili argumentaci ohledně nedoložení vlastnického práva stavebníků ke stavbě odkazem na porušení ust. § 58 odst. 2 stavebního zákona. K otázce sporné existence stavby pak uvedli, že stavba jako taková neexistuje, přičemž stavebníci před prvostupňovým orgánem neprokázali opak. Dále uvedli, že nebyli respektováni před správním orgánem jako účastníci řízení se všemi právy a povinnostmi. V druhém podání ze dne 1. 4. 2004 žalobci dále rozvedli otázku neexistence stavby, poukázali na skutečnost, že z výpisu z katastru nemovitostí existence stavby na předmětných pozemcích nevyplývá a dále uplatnili žalobní námitku, dle které povolení stavby znamená zásadní zásah do vlastnických práv, neb se nachází zcela na hranicích jejich pozemku.

Rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 23. 8. 2005, čj. 30 Ca 267/2003 – 47 byla tato žaloba zamítnuta. Tento soud, jak vyplývá z odůvodnění rozsudku, vycházel z následujících skutečností, úvah a závěrů. Pokud jde o žalobní námitku týkající se narušení soukromí žalobců v důsledku realizace stavebním povolením předpokládané stavby, zůstalo toto tvrzení blíže neupřesněno a žalobci ani neuvedli, které ustanovení obecně závazného předpisu bylo porušeno. Soud proto „tuto žalobní námitku nemohl připustit k meritornímu projednání“. Ohledně argumentace rozporující existenci vlastnického práva stavebníků ke stavbě, přisvědčil soud žalobcům v tom, že je obligatorní povinností stavebníka ve stavebním řízení prokázat stavebnímu úřadu „tzv. právo stavby,“ jak to vyplývá z § 58 odst. 2 stavebního zákona. Bez tohoto dokladu nemůže stavební úřad vydat stavební povolení. Vlastní námitka žalobců v této věci však pro soudní řízení, kterým je poskytnutí ochrany veřejným subjektivním právům žalobců před nezákonným postupem orgánů veřejné správy, nesplňuje podmínky pro poskytnutí soudní ochrany, protože i případné konstatování nezákonnosti rozhodnutí žalovaného by nemělo vliv na veřejná subjektivní práva žalobce. Soud se tedy z uvedených důvodů argumentací žalobců, ani jejich návrhu na doplnění dokazování nezabýval.

Ohledně další žalobní námitky, totiž tvrzení žalobců, že v průběhu správního řízení nebylo najisto postaveno, zda vůbec existuje stavba, jejíž změna byla povolena, soud poukázal na rozpor v argumentaci žalobců ve správním řízení. K meritornímu projednání soud tuto námitku nepřipustil, protože nebyla, ačkoliv mohla být, uplatněna u odvolacího správního orgánu.

K námitkám uplatněným v podáních doplňujících žalobu soud nepřihlížel, neboť byly uplatněny po uplynutí zákonem stanovené lhůty pro podání žaloby.

Žalobci, manželé N., (dále „stěžovatelé“) napadli rozsudek krajského soudu včasnou kasační stížností, v níž se domáhají zrušení rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 23. 8. 2005, čj. 30 Ca 267/2003 – 47. Důvody kasační stížnosti spatřují v nesprávném právním posouzení věci Krajským soudem v Brně ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a ve vadách řízení před správním orgánem ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. V kasační stížnosti nesouhlasí s názorem Krajského soudu v Brně ve vztahu k ustanovení § 58 odst. 2 stavebního zákona, které soud vyložil tak, že jejich práva a povinnosti jsou menší než u ostatních účastníků řízení. Namítají, že je povinností správních orgánů i soudů napravit nezákonnost, kterou zjistí a nesouhlasí se soudem, že přestože upozornili na nezákonnost jako účastníci stavebního řízení - sousedé – nepřísluší mu tuto nezákonnost napravit. Stěžovatelé jsou přesvědčeni, že stavebníkem může být pouze vlastník stavby, který prokáže existenci stavby a vlastnická práva k ní, případně jiná práva, která jej ke stavební činnosti opravňují. Ačkoliv na nesplnění této povinnosti stavebníkem upozorňovali v odvolacím řízení, žalobě i v průběhu soudního řízení, neprovedl soud důkazy jimi navrhované. Neztotožňují se s názorem soudu, že žalobní námitky řádně neuplatnili v opravném prostředku ve správním řízení, poukazují na odvolání ze dne 25. 3. 2003, kde upozorňovali na skutečnost, že číslo popisné bylo zrušeno, že označení zbořeniště se vztahuje k parcele jako druhu pozemku apod. Odstranit nezákonnost, plynoucí z porušení § 58 odst. 2 a § 59 odst. 1 písm. b) stavebního zákona, bylo povinností Krajského soudu v Brně, proto žádají, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek Krajského soudu v Brně v rozsahu stížních důvodů, a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Způsob obrany účastníka správního řízení a tedy i obsah žalobních důvodů do značné míry je na úvaze tohoto účastníka řízení, samozřejmě se zřetelem na konkrétní okolnosti případu. U žaloby ve správním soudnictví je v tomto směru podstatné, zda žalobce byl napadeným správním rozhodnutím zkrácen na svých právech. Tato skutečnost musí nalézt odpovídající vyjádření v žalobě. Tak žalobce může namítat, že napadeným rozhodnutím bylo jinému účastníku správního řízení přiznáno určité oprávnění (v tomto případě realizovat stavbu určitým způsobem – za určitých podmínek), které považuje žalobce za zkrácení na svých právech, nebo, že takovéto oprávnění nemělo být přiznáno vůbec – tedy ani za těchto podmínek. Tak v tomto případě žalobci zřejmě

sledují především, aby v navržené stavbě nebyla střešní okna vzhledem k narušení jejich soukromí. Mohli i žalobní důvody opírat o svůj nesouhlas s právě s tímto zamýšleným způsobem realizace stavby. Mohli však i namítat, že stavebník není vůbec oprávněn stavbu realizovat, protože není vlastníkem dotyčné (sporné) stavby. Jde tedy o přípustnou žalobní námitku nejen u vlastníka dotyčné stavby (pokud jím není stavebník), ale v daném případě i u žalobců, jakožto vlastníků sousední nemovitosti.

Otázka, zda žalobce v žalobních bodech může uplatnit i právní námitky, které nevznesl ve správním řízení, byla v minulosti již vícekrát řešena, mimo jiné v rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 22. 12. 1995, čj. 6 A 231/93 – 25. (publikováno pod č. 223/1998 Soudní judikatury ve věcech správních). Vrchní soud především s poukazem na povinnost odvolacího orgánu přezkoumat napadené rozhodnutí v celém rozsahu (§ 59 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb.) dospěl k závěru, že i takto vymezené žalobní body jsou možné. V podrobnostech je možno odkázat na toto publikované rozhodnutí. Ani v této (nyní projednávané) věci Nejvyšší správní soud neshledal důvod od tohoto stanoviska se odchýlit.

Posouzení otázky vlastnictví ke stavbě, resp. námitky o nedostatečném posouzení této otázky jsou především právního charakteru. Proto již z tohoto důvodu (bez ohledu, zda dostatečně konkrétně byly námitky uplatněny v odvolání proti rozhodnutí správního orgánu prvního stupně), nemůže obstát názor krajského soudu, že přezkoumání důvodnosti tohoto žalobního bodu brání nedostatek podmínky řízení.

Ze všech těchto důvodů byl kasační stížností napadený rozsudek krajského soudu zrušen a věc byla tomuto soudu vrácena k dalšímu řízení, ve kterém je tento soud vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 1 a 3 s. ř. s.).

Vzhledem k tomu, že bylo rozhodnuto již o vlastní kasační stížnosti, nebylo zároveň rozhodováno o návrhu na přiznání odkladného účinku.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne Krajský soud v Brně v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. července 2007

JUDr. Petr Příhoda
předseda senátu